

Cirkulärnr: 1993:60
Diariernr: 1993:0589
Handläggare: Per-Olov Nylander
Avdsek: SAM Plan
Datum: 1993-03-22
Mottagare: Kommunstyrelsen
Rubrik: Bostadsbidragens administration
Bilagor: Propositionens lagförslag

Bostadsbidragens administration

ALLMÄNT

Regeringen har den 25 februari 1993 lagt fram en proposition om administration av bostadsbidragen till barnfamiljer m m (prop 1992/93:174). Propositionen bygger på den tidigare framlagda utredningen om bostadsbidragens administration och på riksdagens principbeslut om att föra över administrationen från kommunerna till försäkringskassorna den 1 januari 1994.

I propositionen föreslås en ny lag om bostadsbidrag genom vilken staten tar över hela kostnadsansvaret för bostadsbidragen. På lokal nivå skall bidragen handläggas av de allmänna försäkringskassorna. Riksförsäkringsverket blir central förvaltningsmyndighet och ansvarar för tillsyn, uppföljning och utvärdering.

Bostadsbidragen skall i fortsättningen prövas mot en beräknad aktuell inkomst i ett sk rullande system. Försäkringskassorna skall göra löpande kontroll av bidraget. Överklagande skall göras i allmän förvaltningsdomstol med länsrätten som första instans.

Inkomst- och bostadskostnadsgränser för hushållen har ändrats jämfört med det nuvarande systemet.

EKONOMISK REGLERING MELLAN STATEN OCH KOMMUNERNA

När det nya statliga utjämningsbidraget till kommunerna infördes förutsattes att bostadsbidragen skulle föras över till statligt huvudmannaskap fr o m den 1 januari 1993. För att ekonomiskt reglera denna förändring drogs kommunernas andel (50 %) av de beräknade kostnaderna för bostadsbidrag under år 1993 in till staten. Detta skedde genom att utjämningsbidraget för år 1993 minskades med 2 285 miljoner kronor.

Med hänvisning till att statens övertagande av hela kostnadsansvaret för bostadsbidragen tidigast bedömdes kunna ske år 1994, har riksdagen beslutat att det belopp som via utjämningsbidraget dragits in från kommunerna till staten skulle återföras till kommunerna (propositionen 1992/93:63 om ändrade bestämmelser i fråga om bostadsbidrag för år 1993). Metoden för återföringen föreslogs vara att kommunerna får statsbidrag med 100 % av sina kostnader för bostadsbidrag som lämnas enligt lagen (1988:786) om bostadsbidrag och lagen (1992:654) med särskilda bestämmelser om bostadsbidrag för år 1993. Statens kostnader för detta statsbidrag beräknades i prop 1992/93:63 till $(2\,285 + 2\,285) = 4\,570$ miljoner kronor.

Samtidigt slogs fast att en avräkning i efterhand skulle ske så att statens sammantagna kostnader inte skulle bli högre än vad de skulle blivit med gällande statsbidragsregler. Innebörden av detta är att om kostnaderna för bostadsbidragen under år 1993 överstiger 4 570 miljoner kronor - det belopp som låg till grund för beräkningen av utjämningsbidraget för år 1993 - skall merkostnaden fördelas lika mellan staten och kommunerna som kollektiv. Regleringen av detta avses ske inom ramen för utjämningsbidraget för år 1994.

De totala kostnaderna för bostadsbidrag under 1993 beräknas enligt propositionen till ca 5 600 miljoner kronor, dvs ca 1 000 miljoner kronor mer än enligt tidigare beräkningar. Staten och kommunerna som kollektiv skall svara för hälften vardera av denna merkostnad.

Regleringen av merkostnaden för 1993 års bostadsbidrag skall ske först under år 1994. Samtidigt skall kommunerna erhålla statsbidrag i augusti 1993 och i februari 1994 som motsvarar 100 % av de verkliga utgifterna för 1993. Staten måste därför anvisa ett bruttoanslag för bostadsbidragen under år 1993 på 5 600 miljoner kronor. I beräkningen av anslagsbehovet har dock ej beaktats eventuella merkostnader för bostadsbidragen till följd av riksdagens beslut om minskade bostadssubventioner fr o m 1994.

En ekonomisk reglering avseende bostadsbidragen skall göras mellan staten och kommunerna. Dels skall en engångsvis återreglering från kommunerna till staten göras under 1994 avseende statsbidraget för bostadsbidrag för verksamhetsåret 1993. Dels skall en permanent reglering göras till följd av förstatligandet av bostadsbidragen fr o m år 1994.

Regleringen till följd av förstatligandet av bostadsbidragen fr o m år 1994 innefattar en permanent återföring från kommunerna till staten av skillnaden mellan det belopp som utjämningsbidraget år 1993 minskades med, 2 285 miljoner kronor, och hälften av de beräknade totala kostnaderna för bostadsbidragen år 1994. Därtill kommer ytterligare en permanent reglering till följd av att staten tar över administrationen, vilken kostnadsberäknas till 270 miljoner kronor per år. Den sammanlagda permanenta återföringen kan nu beräknas till 785 miljoner kronor. Enligt regeringen föreslås denna reglering ske genom att det statliga utjämningsbidraget till kommunerna minskas från 1994. Det slutliga beloppet fastställs under hösten 1993.

KOMMUNFÖRBUNDETS SYN

Riksdagens beslut hösten 1992 leder till ökade kommunala kostnader dels genom att staten skjutit upp sitt övertagande till 1994, dels till följd av beslutet om ett nytt bostadsfinansieringssystem. Kommunförbundets styrelse har i skrivelse till finansutskottet (1992- 11-17) protesterat mot denna övervältring av kostnader på kommunerna, vilket strider mot den s k finansieringsprincipen.

Propositionen innebär att ytterligare kostnader övervältras på kommunerna. De 270 miljoner kronor som staten vill kompensera sig för och som avser administrationen skall jämföras med utredningens (BOAD SoU 1992:89) bedömning av kommunernas kostnader som uppgick till 167 miljoner kronor.

ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER

Den nya lagen och lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 1993. Lagen om bostadsbidrag föreslås bli tillämplig första gången i fråga om bostadsbidrag fr o m januari månad 1994. Särskilda övergångsbestämmelser föreslås för handläggning av ärenden om bostadsbidrag enligt den äldre lagstiftningen.

Övergångsbestämmelserna medför att för bostadsbidrag som avser tiden före den 1 januari 1994 samt ifråga om omprövning, återkrav och överklagande av beslut av sådant bidrag gäller den äldre lagstiftningen. Beträffande överklagande av beslut som en kommun meddelat ifråga om bostadsbidrag enligt den äldre lagstiftningen så skall de fr o m den 1 januari 1994 prövas av Boverket. Boverkets beslut får inte överklagas.

Kommunen ska på begäran lämna domstolar, Riksförsäkringsverket, försäkringskassor och Boverket uppgifter om bidragsgivningen.

Frågor med anledning av detta cirkulär lämnas av Per-Olov Nylander, tfn 08 - 772 41 03.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Samhällsbyggnad och miljöpolitik
Plan- och miljösektionen

Rolf A Karlson

Per-Olov Nylander